

Lähisuhdeväkivalta ja sen vastainen työ Etelä-Savossa

Niina Harju

Lähisuhdeväkivaltatyön koordinaattori, Eloisa

Lähisuhdeväkivalta

On monimuotoista ja pitkäkestoiset vaikutukset heijastuvat moneen elämän osa-alueeseen

Lähisuhdeväkivallan muotoja ovat fyysinen, henkinen, seksuaalinen taloudellinen ja digitaalinen väkivalta sekä kunniaan tai uskontoon liittyvät väkivalta, pakottava kontrolli ja eron jälkeinen väkivalta & vaino

Väkivaltaa, joka tapahtuu läheisissä ihmissuhteissa

Lähisuhdeväkivalta on usein ylisukupolvista

Ei näy päällepäin ja ei katso postinumeroa, ikää tai työelämästatusta

Aiheuttaa häpeää ja pelkoa – siitä on tosi vaikea puhua

Alueellamme on hyvät ja toimivat palvelut ja verkostot

Kuinka yleistä lähisuhdeväkivaltaa on?

Lähes puolet (44 %) kaikista suomalaisista on kokenut parisuhdeväkivaltaa ainakin kerran elämänsä aikana, ja 4 % viimeisen vuoden aikana. Lapsuudessaan lähisuhdeväkivaltaa on puolestaan kokenut 65 % aikuisista suomalaisista.

Naisista 48 % ja miehistä 39 % on kokenut parisuhdeväkivaltaa.

Naiset ovat kokeneet useammin myös nykyisen tai entisen kumppanin tekemää vainoa: naiset 7 %, miehet 3 %.

(Siltala ym. 2022)

Eurostatin 2024 toteuttaman tutkimuksen mukaan Suomi on EU:n turvattomin maa naisille.

Suomessa 57 % naisista on kokenut fyysistä tai seksuaalisuutta loukkaavaa väkivaltaa tai väkivallalla uhkailua elämänsä aikana jossakin toimintaympäristössä.

(FRA, EIGE, Eurostat (2024), EU gender-based violence survey - Key results. Experiences of women in the)

Indikaattori	Alue	Sukupuoli	2022	2024
Fyysistä tai henkistä lähisuhdeväkivaltaa kokeneiden osuus (%), 20 - 64-vuotiaat	Koko maa	miehet	6,2	8,8
		naiset	10,2	12,0
		yhteensä	8,2	10,4
	Etelä-Savon hyvinvointialue	miehet	3,3	7,2
		naiset	12,2	14,2
		yhteensä	7,5	10,8

Kuinka yleistä lähisuhdeväkivaltaa on?

Kansallisessa lapsiuhritutkimuksen mukaan lasten kokema henkinen lähisuhdeväkivalta on yleistynyt merkittävästi.

Kasvu näkyy vahvimmin nuoremmissa ikäryhmässä.

Kuritusväkivallan käyttö on edelleen vähentynyt ja erityisen vakavat fyysisen väkivallan teot ovat edelleen harvinaisia. Ilmiön myönteinen kehitys on kuitenkin pysähtynyt.

Seksuaaliväkivallan kokemukset ovat yleistyneet sekä kuudes- että yhdeksäsluokkalaisilla tytöillä viimeisten vuosien aikana. Yleistymisen näkyy lähinnä lievemmissä tekemuodoissa.

Lasten ja nuorten väkivaltakokemukset 2022

Lapsiuhritutkimuksen mukaan väkivaltaa kokevat lapset ja nuoret eivät ole yhtenäinen ryhmä.

Tytöillä ja muunsukupuolisilla on selkeästi enemmän kokemuksia muun muassa perheväkivallasta ja seksuaaliväkivallasta kuin pojilla.

Pojat raportoivat eniten väkivaltaa harrastuksissa.

Niillä lapsilla ja nuorilla, joilla on fyysisiä rajoitteita tai sairauksia, on enemmistöä yleisemmin kokemuksia väkivalta- ja omaisuusrikoksista, perheväkivallasta ja seksuaaliväkivallasta.

Turvallisuus on oikeus - tutkimuksesta tiiviisti 2023

Seurusteluväkivalta

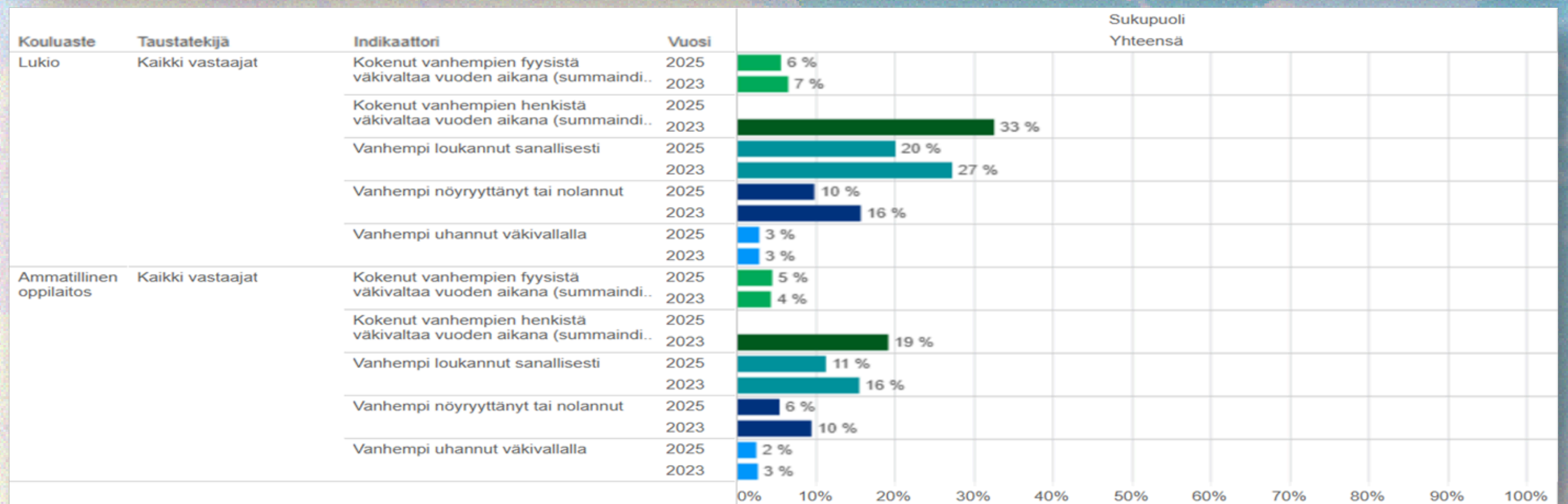
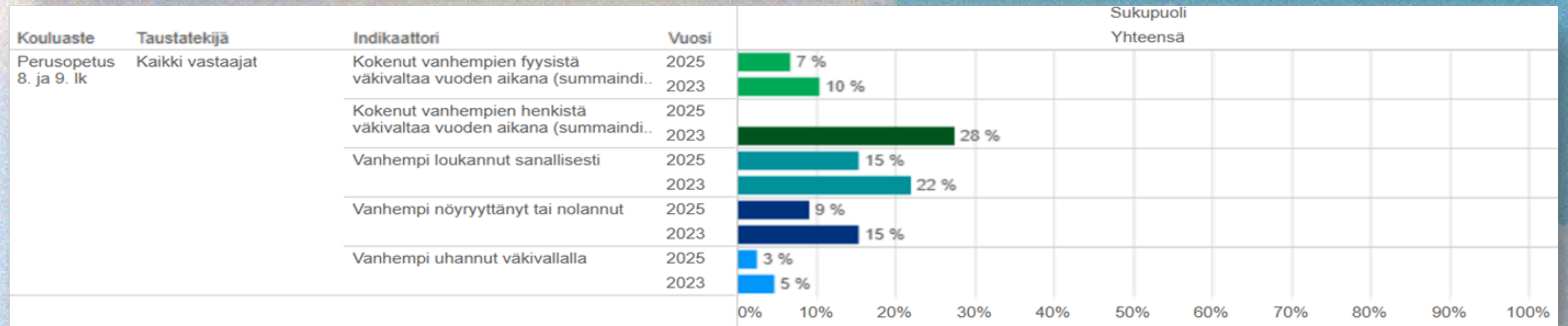
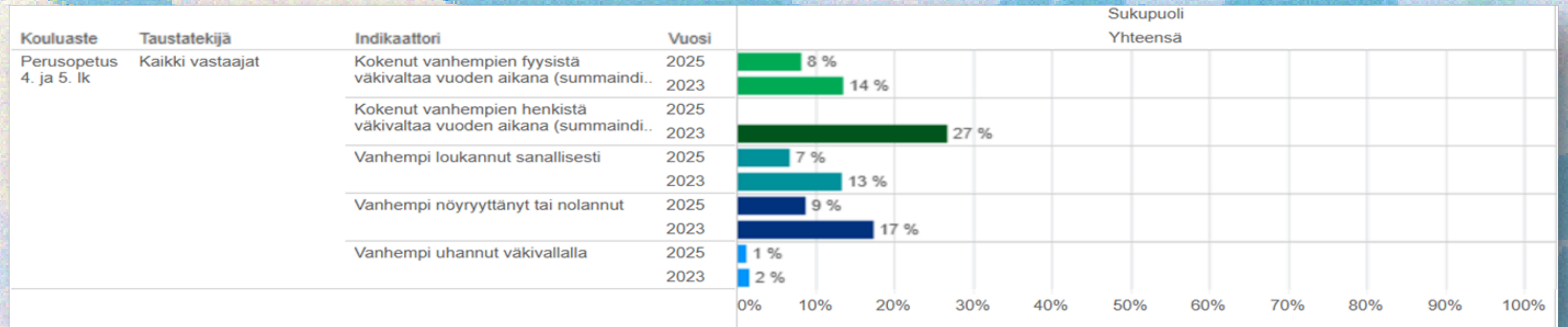
Tampereen yliopiston tutkimuksen mukaan väkivalta nuorten seurustelusuhteissa on yleistä.

Digitaalista väkivaltaa on kokenut lähes puolet seurustelleista nuorista ja henkistä väkivaltaa on kokenut yli 40% seurustelleista nuorista. Nuoret kertoivat seurusteluväkivallasta usein kavereille ja vastausten perusteella kavereiden vastaanotto ilmiölle oli todella vaihtelevaa, jopa uhria syyllistävä.

Siltala ym. 2023

Kouluterveys- kysely

Lähisuhdeväkivaltatyö

Lähisuhdeväkivallan ehkäisy ja osapuolten auttaminen meidän palveluissa ei ole vapaaehtoista kehittämistyötä

➔ Se on ihmisoikeus- ja lakiin perustuva osa työtä hyvinvointialueilla

Istanbulin sopimus velvoittaa Suomea ehkäisemään, tunnistamaan ja poistamaan naisiin ja perheisiin kohdistuvaa väkivaltaa sekä varmistamaan viranomaisten toimivan järjestelmällisesti ja johdonmukaisesti.

YK:n ihmisoikeussopimukset (mm. CEDAW, lapsen oikeuksien sopimus) velvoittavat suojelemaan yksilöitä väkivallalta ja turvaamaan oikeuden turvalliseen elämään.

THL linjaa, että lähisuhdeväkivallan tunnistaminen ja siihen puuttuminen kuuluu sosiaali- ja terveydenhuollon sekä muiden peruspalvelujen perustehtävään.

Etelä-Savossa käytännössä:

Väkivallan vastaista työtä tehdään kolmella tasolla: ennaltaehkäisy, varhainen puuttuminen ja väkivaltaerityinen työ

Väkivallaton Etelä-Savo työryhmä,
avainhenkilömalli/avaihenkilöt

väkivaltaerityinen työ: mm. turvakoti, MARAK, sosiaalipäivystys ja Viola ry

**Et ole ikinä yksin
- täällä voit
puhua
väkivallasta**

Tässä yksikössä on tunnistettu valmius lähisuhdeväkivallasta puhumiseen ja sitä kohtaavien auttamiseen.

 VIOLA
VÄKIVALLASTA
VAPAAKSI RY

 ELOISA
Etelä-Savon
hyvinvointialue

Mitä jokainen voi tehdä?

- Pohtia omaa turvallisuuttaan ja rajoja läheisissä ihmissuhteissa
- Olla kiinnostunut oman lähipiirin turvallisuudesta: kysyä ja auttaa avun piiriin
- Jakaa tietoa ilmiöstä ja auttavista palveluista
- Kysyä erilaisista palveluista, että miten lähisuhdeväkivaltaa ehkäistään tai siihen puututaan

Kiitos!

Niina Harju

niina.harju@etelasavonha.fi

